

Nota Welden Weldenstraat 54

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

20-6-2018

Titel: Nota Welden Weldenstraat 54

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017I232

Bekrachtigde archeologienota: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5161>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2018E25

Intern projectnummer: 2018.063

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Welden (Oudenaarde), Weldenstraat 54

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 100729 en Y: 174242; X: 100807 en Y: 174335

Oppervlakte plangebied: ca. 3301m²

Advieszone: ca. 2000m²

Kadastergegevens: Oudenaarde (Welden), afdeling 10, sectie B, perceel nr. 3E (zie figuur 3)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Kris Van Quaethem (archeoloog), Anthony van Quickelberghe en Peter De Bleecker (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 20/06/2018

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	7
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	8
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	8
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	8
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	8
2. ASSESSMENT	13
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	13
2.2. ASSESSMENT SPOREN	16
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	22
2.4. ASSESSMENT STALEN	26
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	27
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	28
2.7. SYNTHESE	32
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	32
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	33
3. SAMENVATTING	35
4. BIBLIOGRAFIE	36
5. BIJLAGES	37

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande verkavelingsaanvraag te Welden Weldenstraat 54, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 2200m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In de archeologienota waren volgende vraagstellingen opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes? Kunnen de sporen in verband gebracht worden met de gekende archeologische sites in de omgeving?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

1.2.2. Randvoorwaarden

Het totale plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer 3301m². Op basis van de impact van de werkzaamheden diende over een deel van het terrein, ca. 2000m², verder vooronderzoek te gebeuren door middel van proefsleuven zoals omschreven in het programma van maatregelen. Het noordoostelijke deel (ca. 1300m²) wordt niet geselecteerd door de hoge verstoringsgraad van de huidige bebouwing (kelders, funderingen, aalputten, verhardingen, ...).

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5161>

Het vooronderzoek diende te gebeuren in een uitgesteld traject aangezien de geplande werken pas uitgevoerd worden nadat de nodige vergunningen bekomen zijn.

Figuur 1 Zicht op de voortuin en oprit aan de Weldenstraat met de af te breken woning.

Figuur 2 Zicht op het plangebied in westelijke richting met rechts de schuren met aalputten.

Figuur 3 Zicht op het weiland in het westelijke deel van het plangebied.

Figuur 4 Zicht op het plangebied vanuit de westelijke hoek.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 3 sleuven, ter hoogte van de voortuin en het westelijke gelegen weiland. Het vooropgestelde sleuvenplan werd licht aangepast. De vooropgestelde lange sleuf aan de zuidelijke rand van het terrein werd ter hoogte van de oprit aan de voortuin onderbroken omwille van nutsleidingen die nog niet ontkoppeld waren. Hierdoor werden in totaal vier sleuven aangelegd. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd enerzijds om bepaalde sporen te verifiëren of om duidelijkheid te krijgen in een bepaald spoor en anderzijds om de schijnbare afwezigheid van sporen te bevestigen. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De advieszone was ca. 2000m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Hiervan werd 276m² (13,8%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 80m² (4%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee ruim behaald (17,8%).

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. Aangezien er geen aanwijzingen waren dat er bij het aanleggen van de werkputten in de lagen die het archeologische niveau afdekken resten van een archeologische site aanwezig waren waarvoor metalen vondsten relevante informatie opleveren, werden deze lagen niet onderzocht met een metaaldetector. De aangelegde vlakken en de storten van sleuven werden wel onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde geen relevante archeologische vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond waarbij 8 sporen aangetroffen werden. De relevante archeologische sporen werden gecoupeerd om hun aard, vulling en diepte te achterhalen. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Canon PC1304. Er werden enkel vondsten ingezameld die voorzien werden van een vondstenkaartje. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden twee profielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein, waarbij een gelijkende bodemopbouw over het volledige terrein kon vastgesteld worden.

De proefsleuven werden aangelegd op één niveau, meer bepaald op het niveau van de C-horizont, dat zich onder het colluvium bevond op een diepte van ca. 80cm.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op woensdag 23 mei 2018 in vrij droge omstandigheden. Aansluitend werden de sleuven terug gedicht. Het kraanwerk werd uitgevoerd door BEKAERT-grondwerken. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Kris Van Quaethem als assistent-archeoloog. Een landmeter van MEET-het stond in voor het opmeten van de sleuven, profielen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Kris Van Quaethem.

1.3.3. Advies specialisten

Prof. Dr. Philippe Crombé (UGent), Prof. Dr. Guy De Mulder (UGent), Dimitri Teetaert (UGent), Joris Sergeant (GATE) en Johan Hoorne (De Logi & Hoorne)

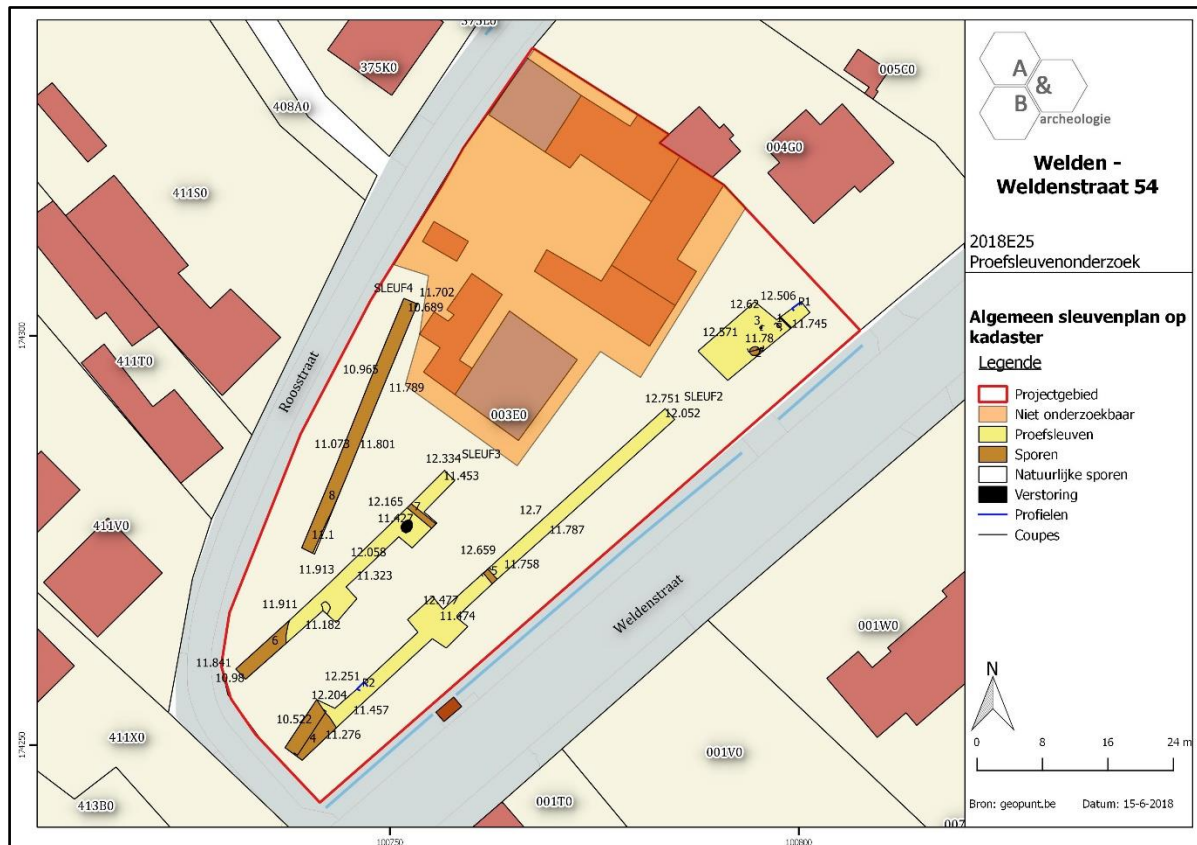
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

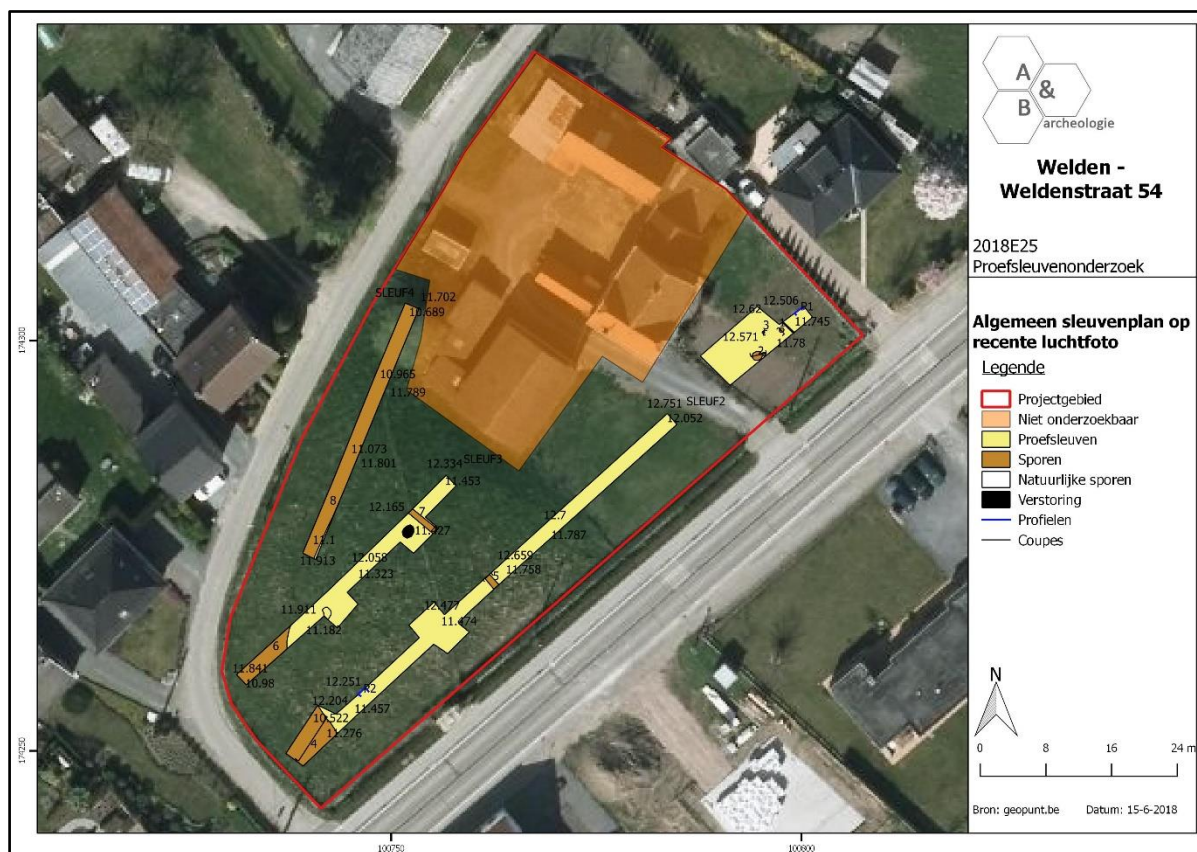
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

² <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5161>

Figuur 5 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 6 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).

Figuur 7 Sfeerbeeld tijdens de aanleg van een kijkvenster (sleuf 2).

Figuur 8 Opschaven van een archeologisch spoor S2 (sleuf 1).

Figuur 9 Coupe op het segment S4 in sleuf 2 van de gracht S4/6/8 (sleuf 2, 3 en 4).

Figuur 10 Kijkvenster ter hoogte van sleuf 1 in de voortuin van de woning.

Figuur 11 Coupe op spoor S2 in sleuf 1.

Figuur 12 Opmeting van de sleuven en sporen.

2. Assessment

2.1. Aardkundige opbouw

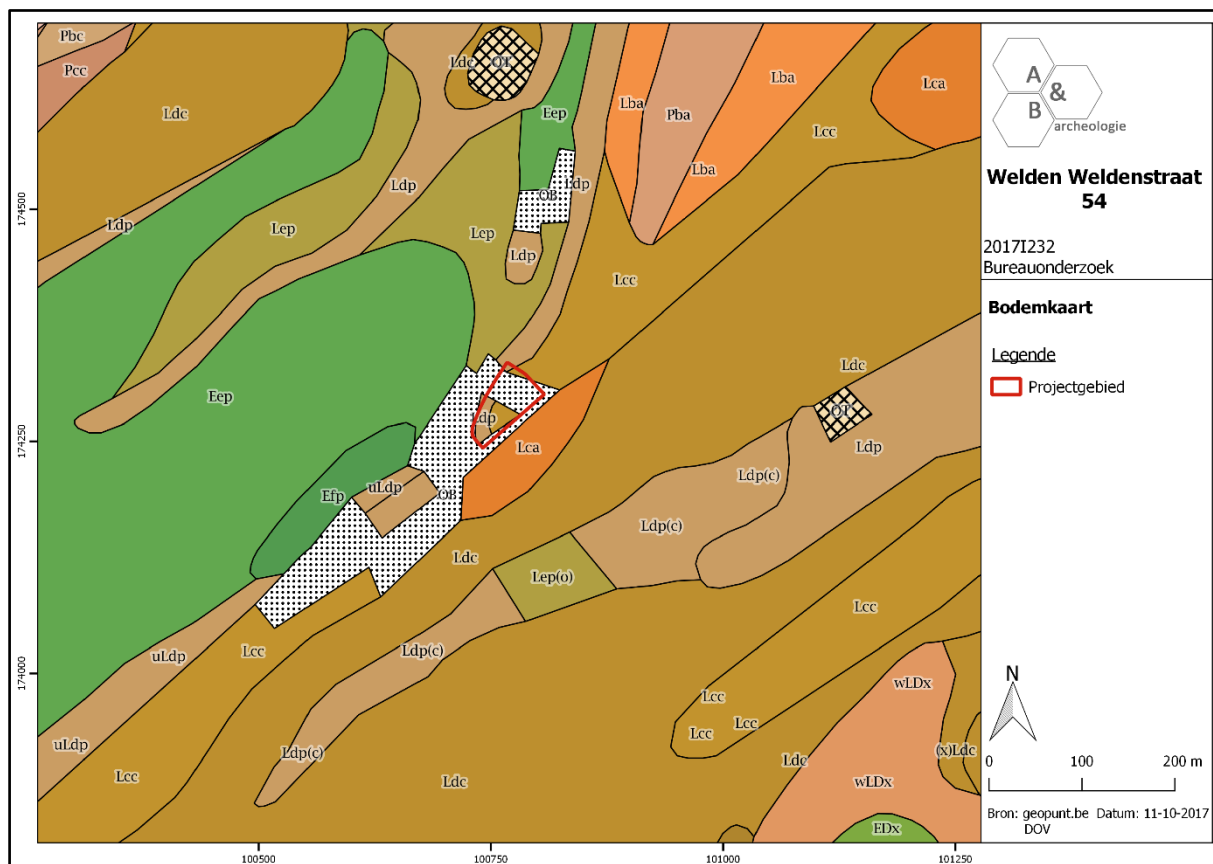
De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van twee bodemprofielen: één in sleuf 1 (oosten) en één in sleuf 2 (westen).

De profielen volgen mee de topografische en bodemkundige gegevens van het terrein en liggen voldoende gespreid over het volledige terrein. Binnen de grenzen van het plangebied worden drie bodemtypes aangegeven. Het oostelijke deel wordt grotendeels ingekleurd als bebouwde zone of type OB. Hier zijn geen bodemkundige gegevens gekend. In het westen komen twee bodemtypes voor, die ook aan de uiterste oostelijke rand gekarteerd staan, wellicht kunnen deze over het volledige plangebied doorgetrokken worden. Het eerste bodemtype in het uiterste westen betreft een Ldp-bodem. De bodem wordt gekenmerkt door een matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling. Ldp en LdP omvatten colluviale gronden, gekenmerkt door een laag recent geërodeerd sediment. Meestal wordt op geringe tot matige diepte een bedolven textuur B (p(c), p1, po) of een Tertiair substraat aangetroffen. Het colluviaal dek onderscheidt zich van het autochtoon zandleem door de aanwezigheid van kleine houtskool- en baksteenrestjes. De waterhuishouding is gekenmerkt door wateroverlast in de winter en goed in de zomer. Het zijn goede landbouwgronden, mits drainage uitstekend voor alle teelten en geschikt voor weiland. Het tweede bodemtype betreft een Lcc-bodem. Hierbij bestaat de bodem uit een matig droge zandleembodem met een sterk gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont. Bij de serie Lcc rust de Ap op de verbrokkelde textuur B. In vele gevallen komt een substraat voor op wisselende diepte. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120cm. Normaal hebben deze gronden geen watergebrek noch wateroverlast. De substraatgronden zijn in het voorjaar koud en laat te bewerken en kunnen in de zomer bij aanhoudende droogte aan watergebrek lijden. Ze zijn geschikt voor veeleisende teelten, en zeer geschikt voor weinig eisende teelten.

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen A(p) – colluvium – C.

In de profielen werd een matig droge ploeglaag of A(p)-horizont vastgesteld die gemiddeld 30 tot 40cm dik is. Onder de A(p) bevindt zich een verbruind colluviaal pakket van ca. 50cm dik. In het colluvium kunnen baksteenspikkels en houtskoolbrokjes onderscheiden worden. Op een diepte van ca. 80cm bevindt zich de C-horizont. De C-horizont kenmerkt zich door een geligbruine kleur met een zandleem textuur. De drainering is eerder matig nat.

De waarnemingen op het terrein tonen aan dat het volledige plangebied valt onder een Ldp-bodem.

Figuur 13 Uitsnede uit de bodemkaart (Figuur overgenomen van de bureaustudie; bron: DOV).

Figuur 14 Zicht op de bodemopbouw in sleuf 1 (oosten) en in sleuf 2 (westen).

2.2. Assessment sporen

Bij het proefsleuvenonderzoek werden 8 spoornummers uitgedeeld aan kuilen en grachten/greppels.

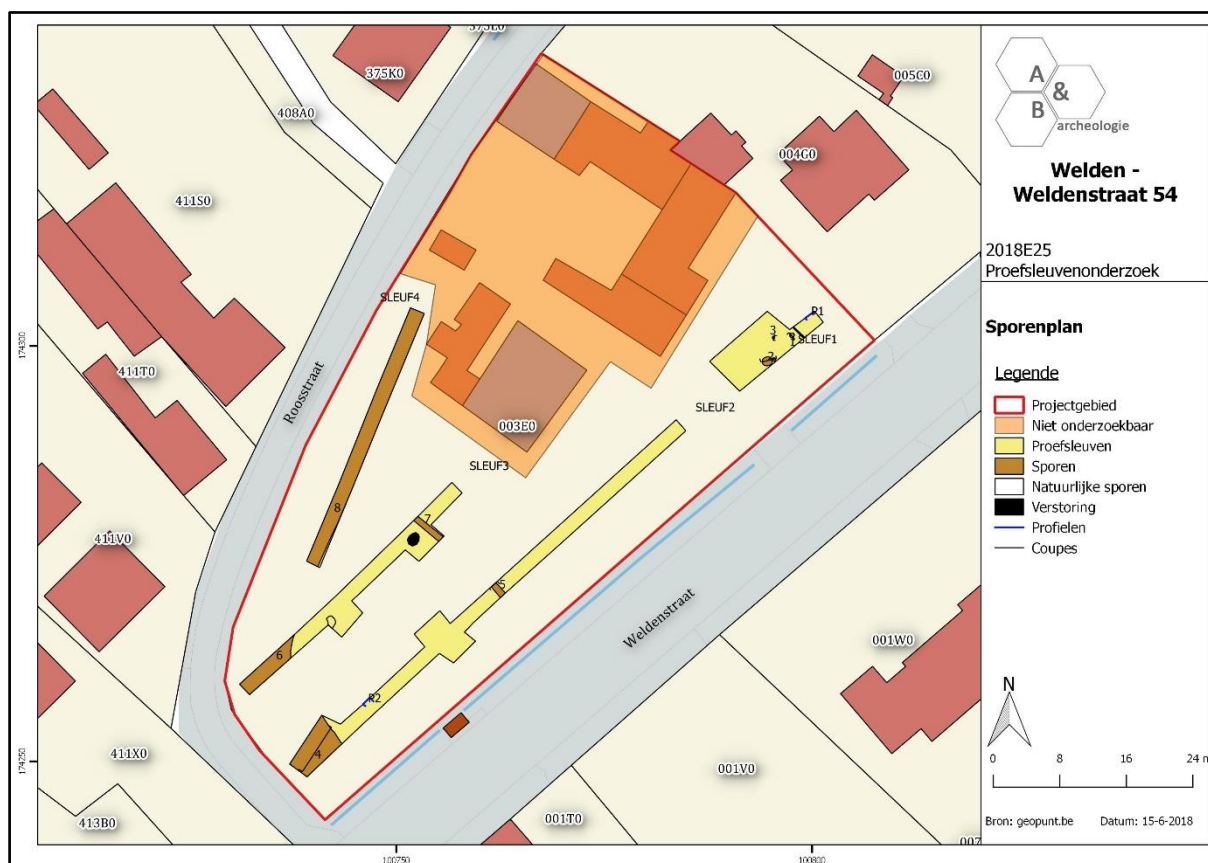
In sleuf 1, ter hoogte van de voortuin in het uiterste oosten, werden drie spoornummers uitgedeeld. Spoor 1 betreft een cirkelvormige kuil met een bleke bruine vulling. De kuil heeft een diameter van ca. 55cm. In doorsnede reikt de kuil tot ca. 20cm diep in de C-horizont. Bovenaan is een bruinige vulling waar te nemen met daaronder een bleke witgrijze uitloging. Bij het couperen werd één handgevormde wandscherf teruggevonden (inventaris 2).

Iets verderop werd spoor 2 aangetroffen. Dit spoor is eerder onregelmatig van vorm, met een grootte van ca. 160cm op 80cm. De vulling kenmerkt zich met een bruine kleur met houtskoolspikkels. In doorsnede is het spoor slechts een 15-tal cm diep bewaard. Ook hier kunnen houtskoolspikkels herkend worden. De bodem is eerder onregelmatig. In de vulling van de kuil werden tijdens het couperen enkele scherven handgevormd aardewerk teruggevonden, waaronder een scherf met een versieringspatroon in de vorm van parallelle horizontale vingernagelindrukken met daaronder nog een versiering door middel van vier schuine parallelle rijen van fijne takindrukjes. Het baksel vertoont chamotte. Deze decoratievorm doet een datering in de Bandkeramiek vermoeden (ca. 5500-4400 v.C.). De andere handgevormde scherven vertonen fijne gladdingsporen; één scherf betreft een bodemfragment (zie assessment vondsten – inventaris 1). Het spoor werd enkel gecoupeerd, de tweede helft is nog *in situ* aanwezig.

Bij de uitbreiding van sleuf 1 werd nog een derde klein spoortje opgetekend. Echter bij het couperen bleek dit van een natuurlijke origine te zijn.

Centraal in het plangebied werd een smal greppeltje S5/7 aangesneden in de sleuven 2 en 3. Het greppeltje heeft een NW-ZO oriëntatie. De breedte bedraagt ca. 50cm. De vulling is bleekgrijs en sterk uitgeloozd. In doorsnede heeft de greppel een komvormig profiel met een maximale diepte van ca. 20cm. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen. Het verder verloop naar het noorden toe kon niet vastgesteld worden door een post-middeleeuwse gracht (zie verder).

Langs heen de westelijke en noordwestelijke rand werd een vrij brede post-middeleeuwse gracht S4/6/8 aangesneden in de sleuven 2, 3 en 4. De gracht loopt parallel aan de Roosstraat. De maximale breedte van de gracht bedraagt ca. 9m. Sleuf 4 ligt quasi volledig in de gracht, net in de zuidwestelijke hoek kon de begrenzing vastgesteld worden. In de zuidwestelijke hoek in sleuf 2 werd de gracht gecoupeerd. De gracht reikt hier tot ca. 55cm diep. In de vulling kunnen twee lagen onderscheiden worden. Bovenaan bevindt zich een bruine sterk gevlekte zandleem. De onderste vulling is uitgeloozd en heeft een groenig bleekgrijze kleur. De profieldoorsnede vertoont een soepbordvorm waarbij de bodem vlak is met schuin oplopende wanden. Vondstmateriaal uit de gracht bestaat uit aardewerk dat in de postmiddeleeuwen kan gedateerd worden (zie assessment vondsten – inventaris 3).

Figuur 15 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Coupe op kuil S1 in sleuf 1.

Figuur 17 Zicht op spoor S2 in sleuf 2.

Figuur 18 Coupe op spoor 2 in sleuf 1 met een vrij onregelmatige doorsnede.

Figuur 19 Zicht op de greppel S5/S7 in sleuf 2.

Figuur 20 Coupe op de greppel S5/S7 in sleuf 2.

Figuur 21 Zicht op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 3 met op de achtergrond de afdraaiende Roosstraat.

Figuur 22 Coupe op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 2.

Figuur 23 Coupe op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 2.

2.3. Assessment vondsten

Tijdens het veldwerk werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal uit archeologische sporen.

Inventaris 1 betreft zes fragmenten handgevormd aardewerk aangetroffen in spoor 2 in sleuf 1. Bij drie wandscherven kunnen fijne gladdingsporen waargenomen worden. Twee andere scherven passen op elkaar en vertonen een rijke decoratie in de vorm van drie parallelle horizontale rijen fijne vingernagelindrukken en schuin geplaatste parallelle rijen van fijne takindrukken. Op de buitenwand zijn resten van kookvocht aanwezig. Het baksel is vrij zandig met zwarte inclusies (chamotte). Één scherf betreft een bodemfragment. Het aardewerk kan gezien de decoratie gedateerd worden in het Bandkeramiek (ca. 5500 – 4400 v.C.). Het aardewerk en de context is uitzonderlijk te noemen. Het voorkomen van Bandkeramiek in de Scheldevallei zou voor het eerst bij dit onderzoek vastgesteld zijn.

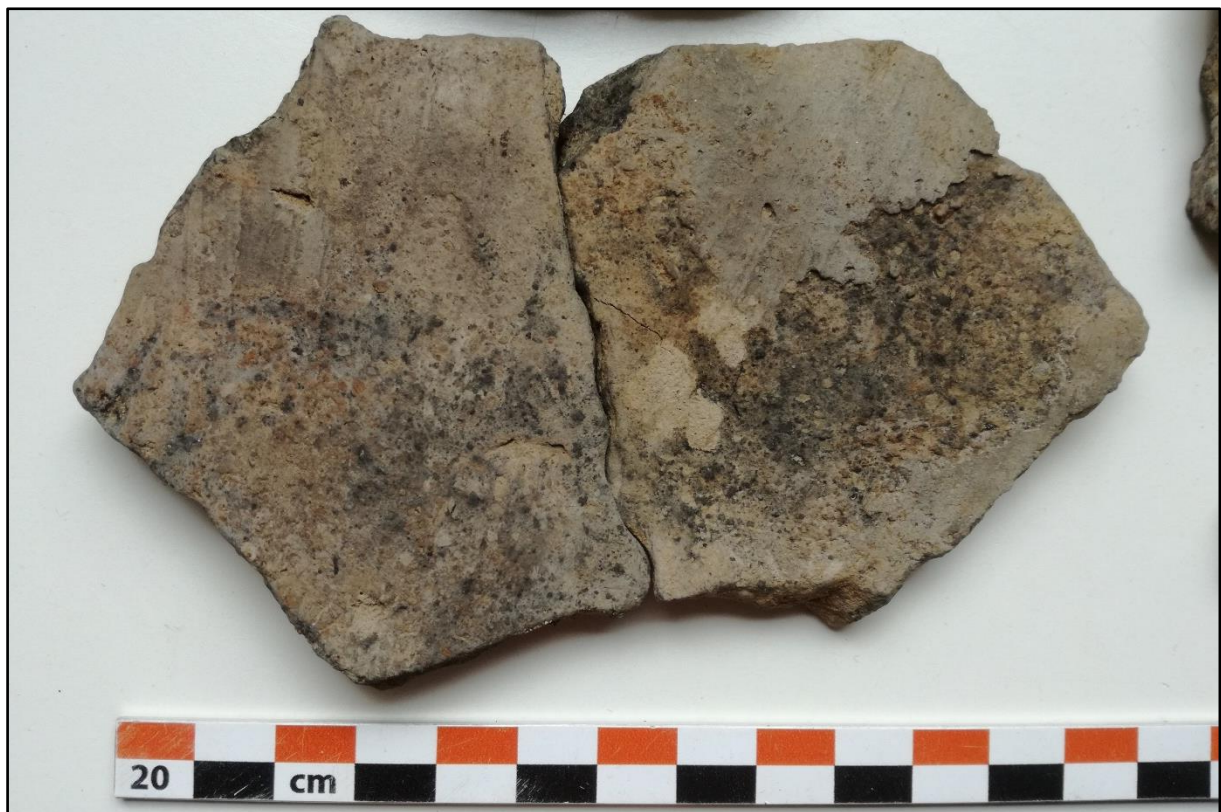
Inventaris 2 betreft een wandscherf in handgevormd aardewerk zonder enige diagnostische kenmerken. De scherf kan uitsluitend ruim gedateerd worden in de pre/protohistorie.

Inventaris 3 betreft aardewerk, een baksteenbrok en een constructienagel dat aangetroffen werd bij het couperen van de post-middeleeuwse gracht S4/S6/S8 in sleuf 2. Het aardewerk bestaat uit rood geglaazuurd aardewerk en steengoed. Het steengoed bestaat uit één bodemfragment van een kruik in Raeren en een wandscherf met geometrische en florale motieven in Raeren. Het geglaazuurd aardewerk behoort toe aan een kom en mogelijke pan met beroeting. Het ensemble laat een datering toe in de post-middeleeuwse periode.

De gedetailleerde vondstenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.

Figuur 24 Zicht op het aangetroffen vondstmateriaal in kuil S2 (inventarisnummer 1).

Figuur 25 Detail van het handgevormde aardewerk met gladdingsporen.

Figuur 26 Detail van de handgevormde scherf met vingernagelindrukken en parallelle schuine rijen met fijne takindrukken.

Figuur 27 Zicht op het baksel van het handgevormde aardewerk met decoratiepatroon.

Figuur 28 Zicht op het vondstmateriaal uit de post-middeleeuwse gracht S4/S6/S8.

2.4. Assessment stalen

Tijdens het onderzoek werden geengrondstalen genomen. Pas bij het wassen van het vondstmateriaal uit kuil S2 kon het decoratiepatroon herkend worden en ook een datering gegeven worden. Om die reden werd geen staal genomen tijdens het veldwerk; dit is echter nog mogelijk bij het vervolgonderzoek (zie verder).

2.5. Assessment conservatie

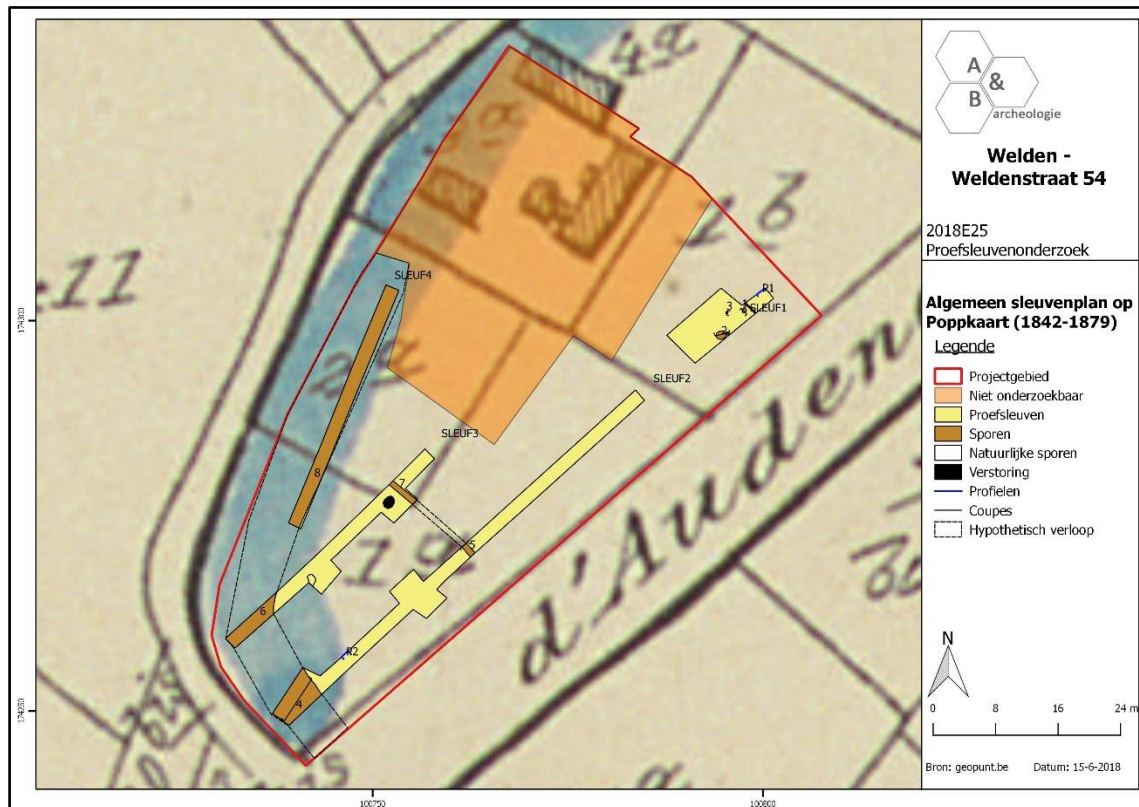
Niet van toepassing, er werden geen vondsten aangetroffen die zich leenden tot een verdere conservatie. Het vondstmateriaal is stabiel genoeg en dient onder normale omstandigheden bewaard te worden.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

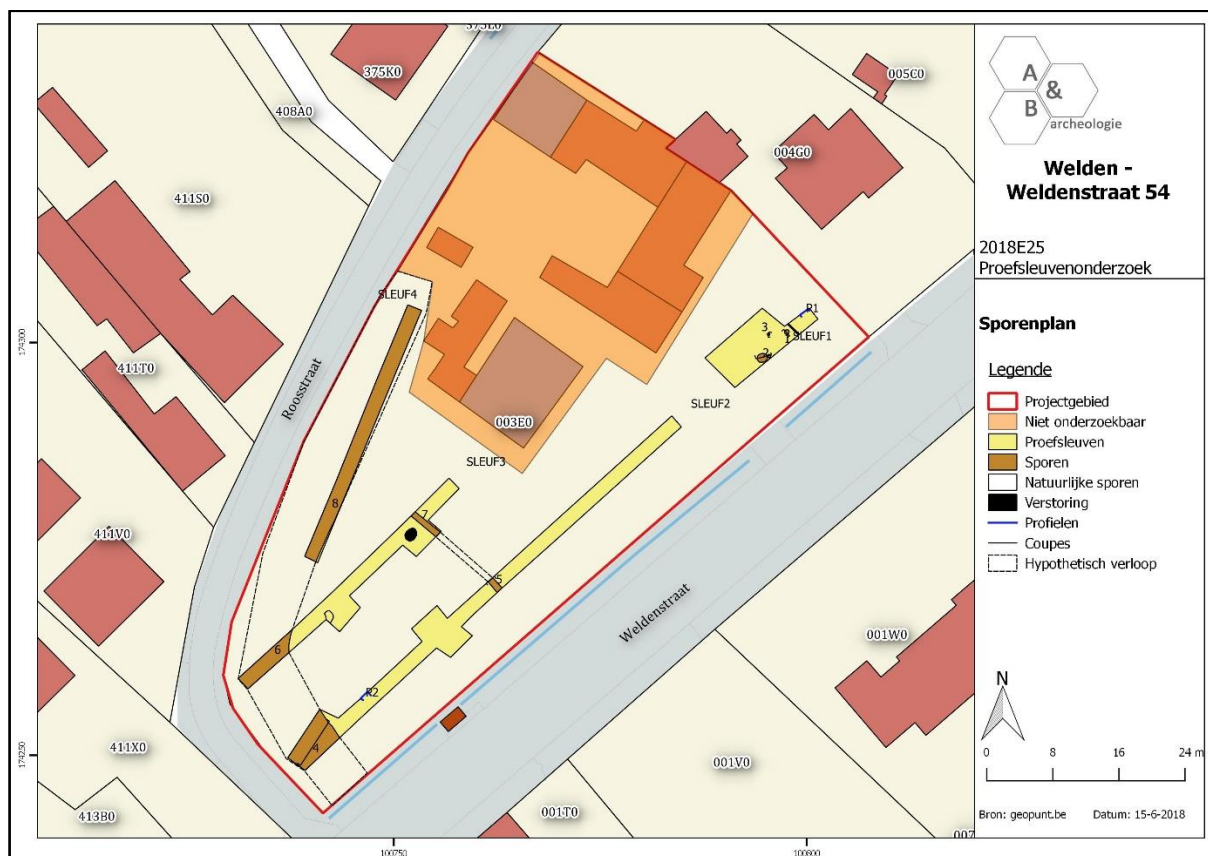
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 8 spoornummers uitgedeeld. In sleuf 1, ter hoogte van de voortuin in het uiterste oosten, werden drie spoornummers uitgedeeld, waaronder twee kuilen en een natuurlijk spoor. Vooral spoor 2 valt hierbij op. Dit spoor is eerder onregelmatig van vorm, met een grootte van ca. 160cm op 80cm. De vulling kenmerkt zich met een bruine kleur met houtskoolspikkels. In doorsnede is het spoor slechts een 15-tal cm diep bewaard. De bodem is eerder onregelmatig. In de vulling van de kuil werden tijdens het couperen enkele scherven handgevormd aardewerk teruggevonden, waaronder een scherf met een versieringspatroon in de vorm van parallelle horizontale vingernagelindrukken met daaronder nog een versiering door middel van vier schuine parallelle rijen van fijne takindrukjes. Deze decoratievorm doet een datering in het Bandkeramiek vermoeden (ca. 5500-4400 v.C.). De andere handgevormde scherven vertonen fijne gladdingsporen; één scherf betreft een bodemfragment (zie assessment vondsten). Het spoor werd enkel gecoupeerd, de tweede helft is nog *in situ* aanwezig. De aard van het spoor is voorlopig onduidelijk. Een artikel van Constantin (Constantin et al. 2010) handelt over Bandkeramisch materiaal aangetroffen in Aubedries. De verschillende decoratiepatronen en aardewerkvormen worden hierin behandeld en omschreven (zie onderstaande figuren).

Centraal in het plangebied werd een smal greppeltje S5/7 aangesneden in de sleuven 2 en 3. Het greppeltje heeft een NW-ZO oriëntatie. Vondstmateriaal werd niet aangetroffen. Langs de westelijke en noordwestelijke rand werd een vrij brede post-middeleeuwse gracht S4/6/8 aangesneden in de sleuven 2, 3 en 4. De gracht loopt parallel aan de Roosstraat en komt bovendien overeen met de gracht die gekarteerd staat op de kaart van Popp. De maximale breedte van de gracht bedraagt ca. 9m. Sleuf 4 ligt quasi volledig in de gracht, net in de zuidwestelijke hoek kon de begrenzing vastgesteld worden. In de zuidwestelijke hoek in sleuf 2 werd de gracht gecoupeerd. De gracht reikt hier tot ca. 55cm diep. In de vulling kunnen twee lagen onderscheiden worden. Bovenaan bevindt zich een bruine sterk gevlekte zandleem. De onderste vulling is uitgeloogd en heeft een groenig bleekgrijze kleur. De profieldoorsnede vertoont een soepbordvorm waarbij de bodem vlak is met schuin oplopende wanden. Vondstmateriaal uit de gracht bestaat uit aardewerk dat in de postmiddeleeuwen kan gedateerd worden.

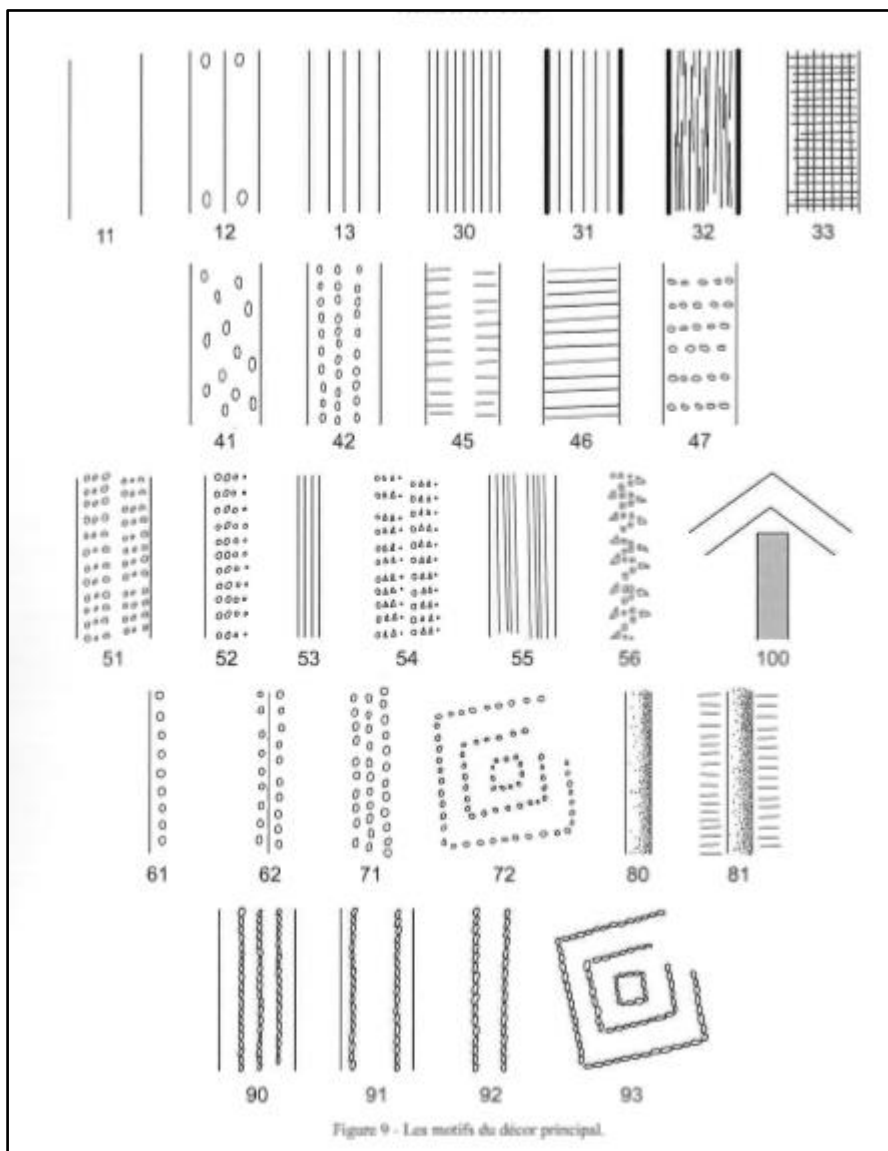
Gezien de archeologische resultaten is verder archeologisch onderzoek nodig in de zone van de voortuin met spoor S2 en kuil S1 in het noordoosten van het plangebied. Er wordt in totaal een zone van ca. 390m² geadviseerd. Mogelijk kunnen nog andere sporen uit het Bandkeramiek teruggevonden worden en ook kan het spoor S2 verder onderzocht worden (aard, staalname, vondstinzameling, volledige bemonstering, uitzeven, ...).

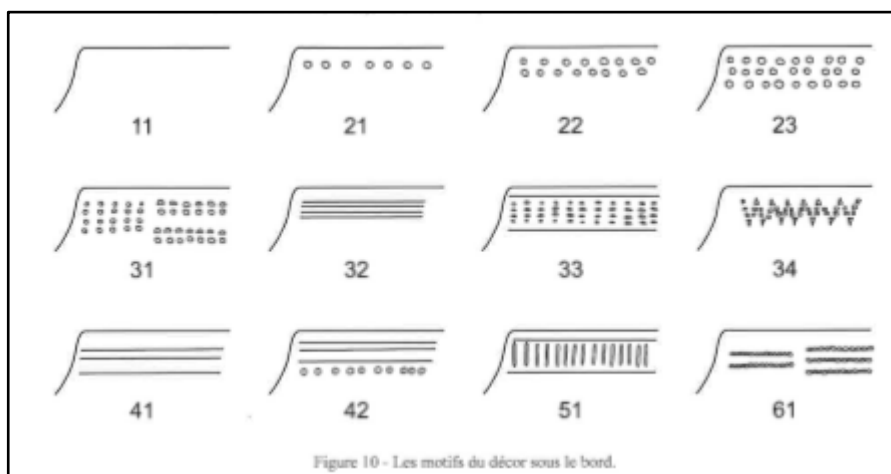
Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de kaart van Popp (bron: geopunt.be). De ingekleurde gracht komt goed overeen met de aangetroffen gracht langsheen de Roosstraat.

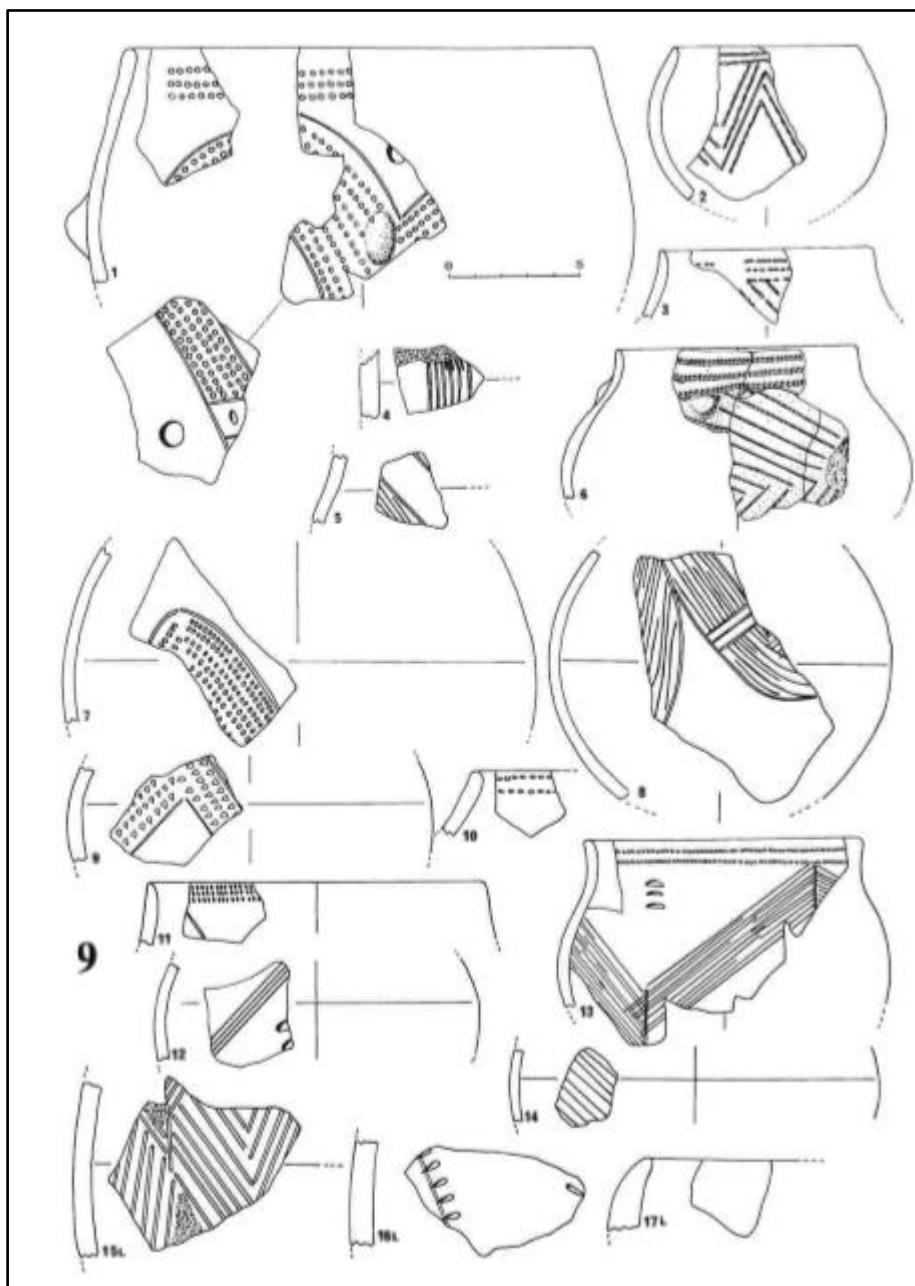
Figuur 30 Hypothesekaart van het verloop van de gracht en greppel (bron: geopunt.be).

Figuur 31 Voorbeelden van decoratie op de wanden van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).

Figuur 32 Voorbeelden van decoratie onder de rand van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).

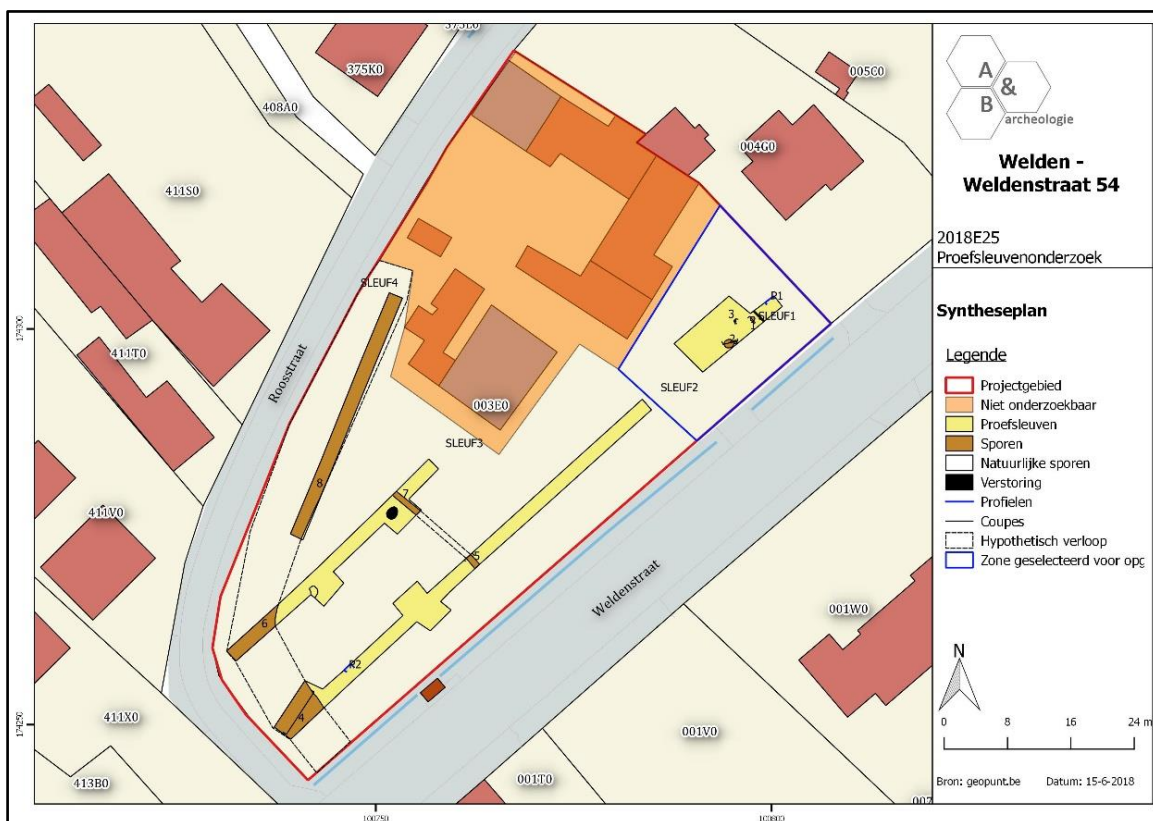
Figuur 33 Voorbeelden van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

De gegevens opgesteld in de bureaustudie toonden aan dat het projectgebied een matige archeologische verwachting had. De gekende sites situeren zich voornamelijk op de droge zandleemgronden langsheen de Schelde en de Zwalm, ten noorden en oosten van het plangebied. De sites werden geattesteerd tijdens oppervlakteprospecties en archeologisch onderzoek. Daarnaast zijn mogelijk Romeinse villa-domeinen aanwezig op de hogere gronden in het zuiden en oosten, op de flanken van de Hoge Berg. De aanwezigheid op *in situ* steentijdartefacten is eerder klein, gezien het merendeel van de gekende vondsten in losse verploegde contexten werden teruggevonden.

Het archeologisch vooronderzoek heeft echter aangetoond dat sporen aanwezig zijn uit de Bandkeramiek en de post-middeleeuwse periode. Vooral de kuil met het Bandkeramisch aardewerk verdient verdere aandacht. Het spoor situeert zich in het noordoosten van het plangebied, in de huidige voortuin van de af te breken hoeve. In totaal wordt hier een zone van ca. 390m² geadviseerd voor verder onderzoek. Het spoor uit de Bandkeramiek werd reeds gecoupeerd tijdens het vooronderzoek. De tweede helft werd *in situ* behouden. Bij het vooronderzoek werden nog geen grondstalen genomen; dit kan nog gebeuren bij de verdere opgraving. Het verder onderzoek kan meer duidelijkheid brengen in de aard van het spoor en mogelijk ook andere gelijktijdige sporen aan het licht brengen. De tweede helft van de kuil dient integraal bemonsterd en uitgezeefd te worden, aangezien silexartefacten of andere kleine arte- en ecofacten kunnen verwacht worden.

Figuur 34 Advieszone voor verder archeologisch onderzoek aangegeven in de blauwe kader (bron: geopunt.be).

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?

Er werden archeologische sporen aangetroffen binnen het plangebied. Het gaat om kuilen en grachten/greppels.

- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

De bewaringstoestand van de sporen is algemeen goed te noemen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes? Kunnen de sporen in verband gebracht worden met de gekende archeologische sites in de omgeving?

De sporen maken deel uit van twee periodes, meer bepaald de Bandkeramiek (ca. 5500-4400 v.C.) en de post-middeleeuwen (16de-18de eeuw). Het spoor uit de Bandkeramiek is uitzonderlijk en kent voorlopig geen parallellen in de regio van de Scheldevallei. Bandkeramiek werd nog niet eerder aangetroffen in deze landschappelijke regio.

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

Er zijn geen indicaties voor artisanale activiteiten.

- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

Het plangebied is eerder lager gelegen en omgeven door hoger gelegen delen. In het noordoosten van het terrein werd op het hoogste deel van het plangebied het spoor met Bandkeramisch aardewerk aangetroffen. De postmiddeleeuwse gracht loopt in het laagste deel langsheen de Roosstraat.

- Kan een archeologische site uitgesloten worden?

In het westelijke deel werden geen sporen aangetroffen die wijzen op een archeologische site. Een greppel en een gracht wijzen eerder op een landindeling. In het noord oosten, in de voortuin van de hoeve, werd een spoor met Bandkeramisch materiaal aangetroffen. Gezien de uitzonderlijkheid van deze vondst dient hier verder onderzoek te gebeuren. Mogelijk kunnen in de advieszone van ca. 390m² nog andere gelijktijdige sporen aangetroffen worden.

- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

Tijdens het onderzoek werden enkele kleine lokale verstoringen vastgesteld. Echter de algemene bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed is goed te noemen.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande verkavelingsaanvraag te Welden Weldenstraat 54, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 2200m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota³ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

Het totale plangebied heeft een oppervlakte van ca. 3300m². De advieszone voor verder vooronderzoek was ca. 2000m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Hiervan werd 276m² (13,8%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 80m² (4%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee ruim behaald (17,8%).

De gegevens opgesteld in de bureaustudie toonden aan dat het projectgebied een matige archeologische verwachting had. De gekende sites situeren zich voornamelijk op de droge zandleemgronden langsheen de Schelde en de Zwalm, ten noorden en oosten van het plangebied. De sites werden geattesteerd tijdens oppervlakteprospecties en archeologisch onderzoek. Daarnaast zijn mogelijk Romeinse villa-domeinen aanwezig op de hogere gronden in het zuiden en oosten, op de flanken van de Hoge Berg. De aanwezigheid op *in situ* steentijdartefacten is eerder klein, gezien het merendeel van de gekende vondsten in losse verploegde contexten werden teruggevonden.

Het archeologisch vooronderzoek heeft echter aangetoond dat sporen aanwezig zijn uit de Bandkeramiek en de post-middeleeuwse periode. Vooral de kuil met het Bandkeramisch aardewerk verdient verdere aandacht. Het spoor situeert zich in het noordoosten van het plangebied, in de huidige voortuin van de af te breken hoeve. In totaal wordt hier een zone van ca. 390m² geadviseerd voor verder onderzoek. Het spoor uit de Bandkeramiek werd reeds gecoupeerd tijdens het vooronderzoek. De tweede helft werd *in situ* behouden. Bij het vooronderzoek werden nog geen grondstalen genomen; dit kan nog gebeuren bij de verdere opgraving. Het verder onderzoek kan meer duidelijkheid brengen in de aard van het spoor en mogelijk ook andere gelijktijdige sporen aan het licht brengen. De tweede helft van de kuil dient integraal bemonsterd en uitgezeefd te worden, aangezien silexartefacten of andere kleine arte- en ecofacten kunnen verwacht worden.

Gezien de archeologische resultaten van het vooronderzoek wordt een zone van ca. 390m² geadviseerd voor verder onderzoek. De advieszone situeert zich in het noordoosten van het plangebied. De modaliteiten voor de opgraving worden omschreven in het programma van maatregelen.

³ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5161>

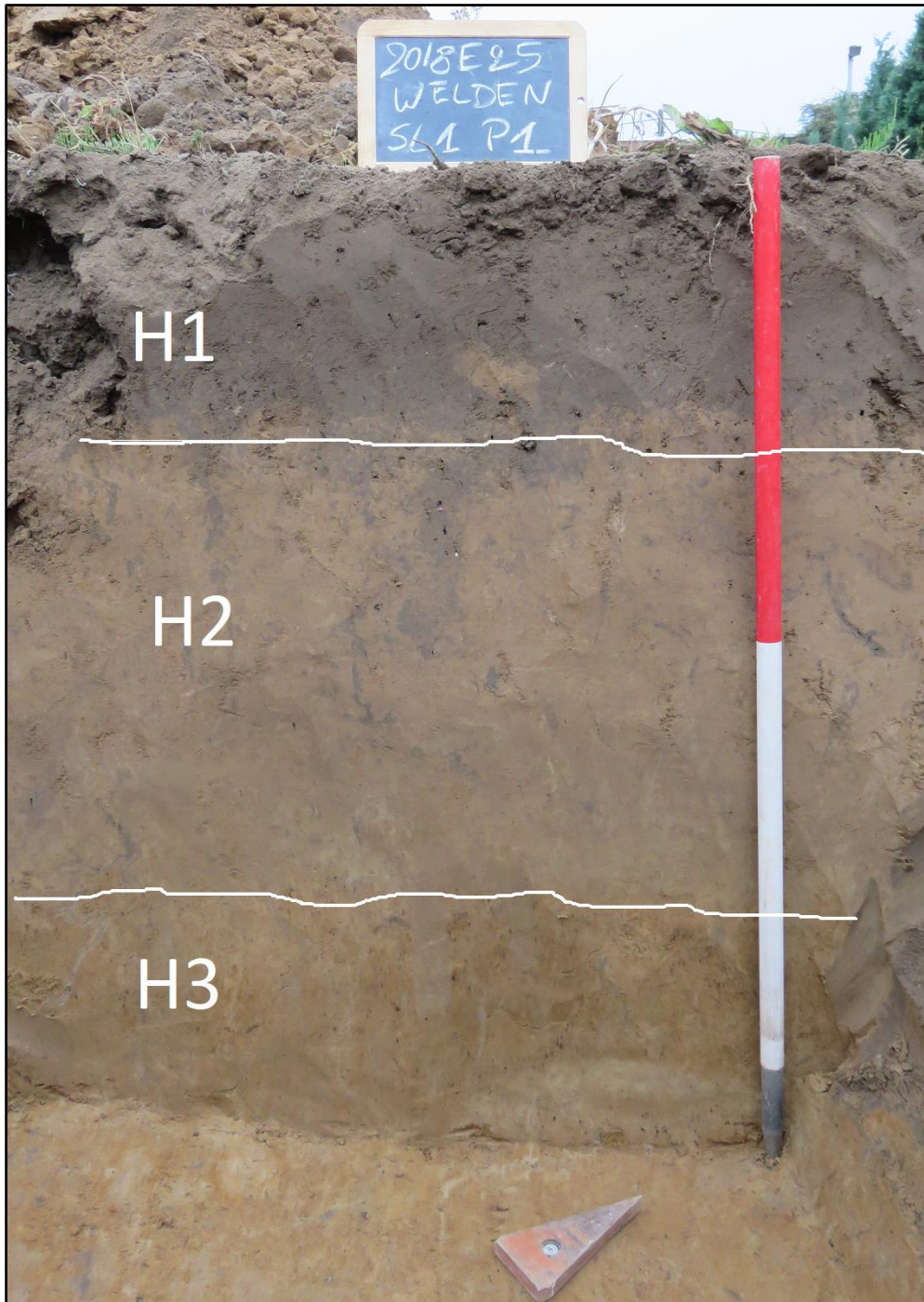
4. Bibliografie

- <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/5161>
- www.geopunt.be
- CONSTANTIN C., ALLARD P. & DEMAREZ L., 2010, Le site rubané d'Aubechies 'Coron-Maton' (Hainaut) – Fouilles de 1984-2002, in: *Bulletin du Cercle archéologique Hesbaye-Condroz* XXX/2010, pp. 5-111.

5. Bijlages

- Referentieprofiel

Projectcode		2018 E25		Coördinaten	X 100 798; Y 174 304		
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR1		Hoogte	+12,50m TAW		
Oriëntatie		NO-ZW		Grondwater	niet bereikt		
Datum		23/5/2018		Classificatie	Ldp		
Weer		Zonnig, grijs en winderig			matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling		
Beschrijving		Maarten Bracke		Fotonr	34		
Landgebruik		Weiland en tuin		Plan nr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		gras					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	35	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H2	colluvium	35	75	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H3	C	75		Droog	/	/	/
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkergrijs		Matig droog		L	zandleem		/
Bruin		Matig droog		L	zandleem		Colluvium met BK-spikkels
Geligen bruin		Matig nat		L	zandleem		/

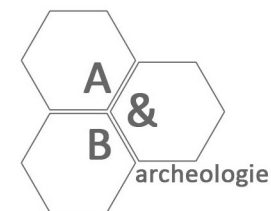
Figuur 35 Zicht op profiel 1 (sleuf 1 - noordoosten) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op de voortuin en oprit aan de Weldenstraat met de af te breken woning.....	5
Figuur 2 Zicht op het plangebied in westelijke richting met rechts de schuren met aalputten.	5
Figuur 3 Zicht op het weiland in het westelijke deel van het plangebied.	6
Figuur 4 Zicht op het plangebied vanuit de westelijke hoek.	6
Figuur 5 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 6 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).....	9
Figuur 7 Sfeerbeeld tijdens de aanleg van een kijkvenster (sleuf 2).....	10
Figuur 8 Opschaven van een archeologisch spoor S2 (sleuf 1).	10
Figuur 9 Coupe op het segment S4 in sleuf 2 van de gracht S4/6/8 (sleuf 2, 3 en 4).....	11
Figuur 10 Kijkvenster ter hoogte van sleuf 1 in de voortuin van de woning.	11
Figuur 11 Coupe op spoor S2 in sleuf 1.	12
Figuur 12 Opmeting van de sleuven en sporen.....	12
Figuur 13 Uitsnede uit de bodemkaart (Figuur overgenomen van de bureaustudie; bron: DOV).....	14
Figuur 14 Zicht op de bodemopbouw in sleuf 1 (oosten) en in sleuf 2 (westen).....	15
Figuur 15 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).....	17
Figuur 16 Coupe op kuil S1 in sleuf 1.	17
Figuur 17 Zicht op spoor S2 in sleuf 2.	18
Figuur 18 Coupe op spoor 2 in sleuf 1 met een vrij onregelmatige doorsnede.....	18
Figuur 19 Zicht op de greppel S5/S7 in sleuf 2.	19
Figuur 20 Coupe op de greppel S5/S7 in sleuf 2.....	19
Figuur 21 Zicht op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 3 met op de achtergrond de afdraaiende Roosstraat.....	20
Figuur 22 Coupe op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 2.	20
Figuur 23 Coupe op de brede gracht S4/S6/S8 in sleuf 2.	21
Figuur 24 Zicht op het aangetroffen vondstmateriaal in kuil S2 (inventarisnummer 1).....	23
Figuur 25 Detail van het handgevormde aardewerk met gladdingsporen.	23
Figuur 26 Detail van de handgevormde scherf met vingernagelindrukken en parallelle schuine rijen met fijne takindrukken.	24
Figuur 27 Zicht op het baksel van het handgevormde aardewerk met decoratiepatroon.	24
Figuur 28 Zicht op het vondstmateriaal uit de post-middeleeuwse gracht S4/S6/S8.	25
Figuur 29 Projectie van het sleuvenplan op de kaart van Popp (bron: geopunt.be). De ingekleurde gracht komt goed overeen met de aangetroffen gracht langsheen de Roosstraat.	29
Figuur 30 Hypothesekaart van het verloop van de gracht en greppel (bron: geopunt.be).....	29
Figuur 31 Voorbeelden van decoratie op de wanden van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).	30
Figuur 32 Voorbeelden van decoratie onder de rand van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).	30
Figuur 33 Voorbeelden van Bandkeramisch materiaal (bron: Constantin et al. 2010).....	31
Figuur 34 Advieszone voor verder archeologisch onderzoek aangegeven in de blauwe kader (bron: geopunt.be).....	32
Figuur 35 Zicht op profiel 1 (sleuf 1 - noordoosten) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.	38

- Plannenlijst proefsleuvenonderzoek 2018 E25

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart op kadaster	Onbepaald	X	15/6/2018

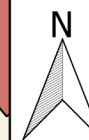
Welden - Weldenstraat 54

2018E25
Proefsleuvenonderzoek

Algemeen sleuvenplan op kadaster

Legende

- Projectgebied
- Niet onderzoekbaar
- Proefsleuven
- Sporen
- Natuurlijke sporen
- Verstoring
- Profielen
- Coupes

Bron: geopunt.be

Datum: 15-6-2018

174300

174250

100750

100800

411S0

411T0

411V0

411X0

413B0

408A0

375K0

005C0

004G0

003E0

001W0

001V0

001T0

Roosstraat

Weldenstraat

SLEUF4
11.702
10.689

12.62 12.506 R1
12.571 11.78
11.745

12.751 SLEUF2
12.052

12.334 SLEUF3
11.453

12.165 7
11.427

12.659 5
11.758

12.477
11.474

12.251 R2
12.204

10.522 4
11.276

11.841 10.98
11.911

11.913 11.323
11.911

12.058 11.82
11.913

11.073 8
11.801

10.965 11.789
11.073

Sporenlijst

2018 E25 Proefsleuvenonderzoek

Spoornr	Werkput/Sleuf	Vlak	Interpretatie	Vorm	Associatie	Datum	Afmetingen	Aflijning	Datering	Coupe	Diepte	Opmerkingen	Laag					Bouwelement					Relatie	Vondstnr.	Staalnr.	Fotonr.	Tekeningnr.
													Aard	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie	Constructie	Fasering	Materiaal	Afwerking	Techniek					
1	1	1	kuil	rond		23/05/2018	55cm	vaag	MET	ja	20cm	kuil		BRGR	L	HK	ja							2		16	
2	1	1	kuil	onregelmatig		23/05/2018	160 x 80cm	vaag	Bandkeramiek (5500-4400 v.C.)	ja	20cm	grafkuil?		BRGR	L	HK	ja							1		11, 17, 18	
3	1	1	natuurlijk spoor	rond		23/05/2018	20cm	vaag	/	ja	/	nauwlij		BRGR	L		ja										
4	2	1	gracht	rechtlijnig	S4/S6/S8	23/05/2018	9m	scherp	PME	ja	55cm	perceelsgracht		GR	L		ja						S4/S6/S8	3		9, 22, 23	
5	2	1	greppel	rechtlijnig	S5/S7	23/05/2018	60cm	vrij scherp	/	ja	20cm	perceelsgracht		WIGR	L		ja						S5/S7			19, 20	
6	3	1	gracht	rechtlijnig	S4/S6/S8	23/05/2018	9m	scherp	PME			perceelsgracht		GR	L		ja						S4/S6/S8				
7	3	1	greppel	rechtlijnig	S5/S7	23/05/2018	60cm	vrij scherp	/			perceelsgracht		WIGR	L		ja						S5/S7			21	
8	4	1	gracht	rechtlijnig	S4/S6/S8	23/05/2018	9m	scherp	PME			perceelsgracht		GR	L		ja						S4/S6/S8				

Vondstenlijst

2018 E25		Proefsleuvenonderzoek															
Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Co upedeel	Werkput/ Sleuf	Vlak	Verzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Categorie	Datering	Aantal	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Coupe- tekening	Vondst- tekening
1	2	/	/	1	1	coupe	23/05/2018			handgevormd aardewerk - gedecoreerd, vingernagel- en takindrukken, gladdingsporen	Bandkeramiek (5500- 4400 v.C.)	6	<300	ja	24-27	/	/
2	1	/	/	1	1	coupe	23/05/2018			handgevormd aardewerk	MET	1	<10	ja	/	/	/
3	4	/	/	2	1	coupe	23/05/2018			Aardewerk: rood geglaazuurd aardewerk en steengoed, ijzeren constructienagel en baksteenbrok	PME	9	<1000	ja	28	/	/